

Slutreplik: Klimatpolitiken har skadat Europa

Svenska Dagbladet den 13 mars 2026

Analytikern och S-politikern Magnus Nilsson replikerar den 5 mars på vår artikel i SvD om EU:s gröna giv. Nilsson menar att unionens styrmedel har varit teknikneutrala och att det nu är dags för mer riktade stöd, snarare än mindre.

Visst finns det exempel på generella regler och regler inom EU. Utsläppshandelssystemet och förbudet mot bilsinbilar är två sådana exempel.

Men vi ser också många exempel på motsatsen. Dåvarande EU-kommissionären Frans Timmermans utropade vätgas till hållbarhetens "rockstjärna". Hundratals miljarder euro ställdes fram inom ramen för EU:s gröna giv. Medel som sedan backades upp av medlemsländerna.

De senaste två åren har rader av vätgasbaserade projekt hamnat i svårigheter eller lagts ner. SVT avslöjade nyligen hur Powercell överdrivit livslängden på sina bränsleceller. Stegra i Boden står vid randen till konkurs efter att ha satsat stort på vätgasbaserad ståltillverkning. I Tyskland valde ståljätten ArcelorMittal att inte gå vidare med vätgas – trots att de erbjöds motsvarande 13 miljarder kronor i stöd.

Exemplen är inte få och isolerade utan en del av ett mönster. För ganska exakt ett år sedan blev Northvolt den största konkursen i svensk historia sedan Kreugerkraschen. I boken "A Green Entrepreneurial State? Exploring the Pitfalls of Green Deals" pekar vi på de bakomliggande faktorerna: en alltmer politiserad kapitalallokering, grupptänkande, svågerpolitik och brist på erforderlig industriell kompetens.

Gällande införandet av alltmer väderberoende elproduktion ser vi också problem. Elpriserna stiger runtom i Europa och den egna industrins konkurrenskraft försvagas.

Spanien drabbades förra året av den allvarigaste elkraschen i modern tid. I de regioner där elavbrottet inleddes hade elproduktionen på grund av en alltför hög andel sol- och vindkraft en väsentligt lägre svängmassa än vad som rekommenderas.

Häromdagen erkände kommissionens ordförande Ursula von der Leyen att de förtida kärnkraftsnedläggningarna i Tyskland var ett misstag. Men skadan är skedd och det kommer att ta decennier och enorma resurser att reparera den.

Nilsson tar även upp Mario Draghis 1,5 år gamla rapport. Rapporten var ett försök att skaka liv i ett Europa som hamnat på efterkälken. Produktivitetstillväxten är låg, tillväxten likaså. Arbetslösheten är hög och industriproduktionen stagnerar.

En stor del av dessa problem kan knytas till unionens gröna giv och den energipolitik som förts i klimatets namn. Samtidigt sker bara omkring 6 procent av koldioxidutsläppen i EU. Så länge varken Kina, USA eller Indien binder sig lika hårt som EU vid målet om att uppnå klimatneutralitet riskerar EU:s försök att gå före på egen hand att förorsaka ett storskaligt industriellt självmord.

Kostsamma åtgärder med marginell effekt ur ett globalt perspektiv kan i stället leda till att hela grundtanken med att sträva mot fossilfrihet röstas bort i demokratiska val, vilket är ungefär vad som hänt i USA. Vägen till fossilfrihet kommer att kräva omfattande resurser och genomförs bäst genom stegvisa reformer som bygger på marknadsekonomin evolutionära dynamik, inte genom stora riktade satsningar.

Magnus Henrekson
Christian Sandström
Mikael Stenkula